

Til særforbundene

Ullevål stadion, 3. november 2018

Grunnlagsnotat til særforbundene - høring organisering av norsk idrett

Det vises til høringsdokument *fremtidig organisering av norsk idrett* fra NIF distribuert 26. oktober 2018. Frist for innspill er satt til 9. desember 2018. Det avholdes møter om bl a høringsdokumentet 5. november (NIF – møte for styreledere) og 21. november (SFF/NIF møte for særforbundene).

Målsettingen med moderniseringsprosessen er

...å sørge for mest mulig ressurser til aktivitet gjennom en medlemsstyrt, effektiv og endringsdyktig organisasjon.

Organisasjonen ligger i etterkant i utviklingen på flere områder, måloppnåelse vil derfor trolig kreve radikale tiltak på flere områder. Det er bred tilslutning til behov for endring i særforbundene. Skal man lykkes, er det svært viktig med god og grundig medvirkning og forankring.

Om fellestjenester

Moderniseringen av særforbundene bør handle om å kombinere endringer i leveranser fra paraplyorganisasjonen med endringer i driften i særforbundene. Her oppleves det at høringsdokumentet tar opp de riktige temaene.

Det som beskrives som utvikling av fellestjenester handler imidlertid kanskje mer om å modernisere sentralledet i NIF. Det bør skilles mellom NIFs kjerneoppgaver og fellestjenester. Ta eksempelet juridiske tjenester, hvor leveranse av foreningsjuridisk bistand til særforbundene absolutt bør være en kjerneoppgave finansiert av tilskuddet på post 1, ikke en fellestjeneste. Sivilrettslige tjenester kan kanskje leveres som fellestjeneste.

Det vil være mye å hente på en grundig gjennomgang av hvilke leveranser fra NIF som bør ligge innenfor den basisfinansierte virksomheten på alle fagområder – både de idrettsfaglige og administrative/politiske områder.

Et tydelig skille mellom utvikling av NIFs kjerneoppgaver og etablering av nye fellestjenester bør altså stå sentralt i arbeidet med å utvikle leveranser fra NIF sentralt til særforbundene. Tabellen på side fire i høringsdokumentet vil være et godt utgangspunkt for innsats på begge disse områdene.

Om organisasjonsmodeller

Særforbund

Etter samrådene er tanken om sentrale vedtak om sammenslåing av særforbund forlatt. Det er fornuftig. Ikke slik å forstå at sammenslåinger bør unngås, men sammenslåing bør ikke betraktes som et mål, snarere som et virkemiddel for de særforbund som selv mener at det er en god løsning. Det samme gjelder for øvrig også særforbundsallianser. Det er ikke sikkert at formelle allianser bør være en preferert samarbeidsform. Det bør den videre prosessen gis svar på.

Målene med modernisering i særforbundssektoren bør være styrende, virkemidler bør utvikles etter hvert. Når det gjelder mål, trekker høringsdokumentet frem effektivitet, styrket kompetanse og frigjøring av ressurser til aktivitet. Andre mål som kanskje er like viktige er mer robuste driftsenheter i særforbundssektoren, mer og bedre samarbeid og deling av kompetanse. Det å

samle organisasjonen om et målbilde for endringer i særforbundssektoren bør gis prioritet i tiden fremover. I den påfølgende vurdering av tiltak bør det søkes god balanse mellom utvikling av NIFs basistjenester, utvikling av sentrale fellestjenester og samarbeid mellom særforbundene.

Teamorganisering kan være et egnet tiltak i denne sammenheng, det er imidlertid ikke helt lett å forstå hva som legges i dette begrepet.

Regioner

Forslaget om å sikre tydelige styringslinjer administrativt fra NIF sentralt til de fellesidrettslige regioner og legge regionene direkte under NIF fremstår å være fornuftig.

Politisk påvirkning i de nye regionene kan trolig ivaretas godt i regi av NIFs nye regionssjefer. Det er for så vidt ingenting i veien for å etablere politiske utvalg i regionene, det er imidlertid ikke lett å se at dette vil gi bedre forutsetninger for god politisk påvirkning. En regionssjef som opptrer innenfor en nasjonalt samordnet plan styrt av idrettsstyret gjennom generalsekretæren i NIF, vil kanskje være vel så effektiv som et utvalg. En slik løsning er også enklere og begrenser antall styre og råd i organisasjonen – i tråd med mål i moderniseringsprosessen.

Forslaget om at kretstinget skal erstattes med et valgmøte for valg av representanter fra regionen til idrettstinget bør vurderes i sammenheng med moderniseringen av idrettstinget. Se neste side.

Når det gjelder særforbundenes regionale organisasjon, er det lett å forstå moderniseringsprosessens anbefalinger om å begrense antall ledd. Det er imidlertid på sin plass å minne om at et særforbund selv avgjør hvordan særforbundets regionale virksomhet organiseres. God dialog mellom moderniseringsprosessen og særforbundene, og felles innsats i retning av optimale løsninger vil være et godt virkemiddel på dette området. Dette kan ikke vedtas sentralt.

Idrettslag

NIF sentralt skal støtte særforbundene i å legge forholdene best mulig til rette for aktiviteten i idrettslagene. Det fremstår å være et stort potensiale i å utvikle sentrale prosesser på dette området til det bedre. Her har NIF og sikkert også mange særforbund forbedringspotensiale.

Høringsnotatets antydning om at man bør vurdere økt støtte til og mindre administrativ belastning på klubbene støttes. Det vil nok også være fornuftig etter hvert å gjennomføre en grundig evaluering av idrettslagsstrukturen. Inntil en slik evaluering er gjennomført, bør man unngå å antyde eller slå fast om fleridrettslag eller særidrettslag er en preferert organisasjonsform.

Idrettsråd

Idrettsrådenes rolle har vært et tema i idrettsorganisasjonen i en årrekke. Det fremstår å være behov for en avklaring av roller og ansvar i den regionale organisasjonen, særlig nå når man skal etablere fellesidrettslige regioner. Hva skal regionene ha ansvar for, og hvilken rolle skal idrettsrådene ha? Dobbeltarbeid bør unngås, og roller og ansvar bør avklares før man vurderer strukturelle endringer i idrettsrådssektoren. Den foreslåtte prosessen på dette området støttes.

Idrettstinget, idrettsstyret, NIF sentralt (Fellesidrettslig linje) og Olympiatoppen

Høringsdokumentet slår fast at *...det er så langt ikke utredet eller kommet frem noen radikale forslag til endringer i rollen til NIF sentralt.* Det viktig at et slikt utredningsarbeid startes snarest mulig. Post 1 sentralt er sammen med intern ressursbruk i OLT under post 4 de eneste deler av virksomhet som ikke er omfattet av den nylige evalueringen av ordninger med forvaltning av spillemidler på postene 1-4. Det anbefales å gjennomføre en bredere evaluering av NIF sentralt og Olympiatoppen som del av det videre arbeidet i moderniseringsprosessen.

Man har så langt i moderniseringsprosessen valgt å ikke ta opp spørsmål om modernisering av Idrettstinget. Dette temaet er imidlertid nå tatt opp av flere i samrådene, derfor har det også kommet inn i høringsdokumentet. Tings sammensetningen er et ømfintlig tema og det bør behandles vel forberedt og godt forankret. Konsekvensene av en litt for rask håndtering av dette spørsmålet kan bli at god løsning for moderniseringen av Idrettstinget blir unødig vanskelig.

Spørsmål om endrede roller og ansvar i idrettsorganisasjonen er knyttet til spørsmålet om modernisering av Idrettstinget. Disse to temaene må ses i sammenheng.

Forslag om å utrede mandatfordelingen på tinget før tinget i 2021 støttes. Spørsmål om fordeling av delegater til idrettskretser/regioner for tingene i 2019 og 2021 bør løses ved bruk av en midlertidig ordning som forankres godt i idrettskretser og særforbund slik at eventuelle påstander om ulovlig innkalt ting kan unngås.

Forslag om å gå over til toårig tingperiode støttes. Det samme gjelder valg av medlemmer til idrettsstyret for fire år med halvparten av styret på valg ved hvert idrettsting. Forslag om maksimalt tak på åtte år for styremedlemmer i samme posisjon virker imidlertid fremmed. Det arbeides med å rekruttere flere unge tillitsvalgte i norsk idrett, noe flere organisasjonsledd har lyktes med. Det vil derfor være et feil signal å sette et tak som begrenser muligheten for de som har lyst til å gjøre en jobb i norsk idrett. Forslaget støttes ikke.

Det registreres at det ikke fremmes forslag om å modernisere idrettsstyret. Det er ikke mye tid frem til Idrettstinget 2019. Skal denne oppgaven løses med tilstrekkelig grundighet, bør den kanskje samkjøres med modernisering av idrettstinget frem mot tinget i 2021.

Om den videre prosess

Det legges opp til en svært ambisiøs videre fremdrift videre i moderniseringsprosessen. Både når det gjelder tid og ressursforbruk. Det må avsettes tilstrekkelig tid til at utfordringer særforbundene møter i prosessen kan diskuteres grundig og modnes godt før det tas beslutninger. Like viktig er det at det er nok ressurser tilgjengelig sentralt til at alle faser gjennomføres profesjonelt.

Avslutning

Moderniseringsprosessen oppleves å være i god fremdrift og på rett vei. Tempo er viktig, men det må balanseres med god forankring og nødvendig grad av modning. Idrettsorganisasjonen er kompleks, mange mennesker er involvert, både frivillige og ansatte. Omfattende endringer er krevende, og følelser kommer lett i spill. Dette må det tas hensyn til.

Det er viktig å involvere alle. Dette har vært løst godt så langt i prosessen. Det bør fortsette i det videre arbeidet, kanskje med en mer direkte involvering – hvor organisasjonsledd får anledning til å delta mer i utforming og ikke kun ved å ta stilling til konkrete løsninger.

Reell effektivisering er viktig, sentralt her bør være å rette opp i dobbeltarbeid og i ressursbruk som ikke tjener kjerneprosesser. I alle organisasjonsledd – og samlet i idrettsorganisasjonen.

Et lite hjertesukk til slutt. Effektiviserings- og styringsprinsipper fra forretningsverden fungerer ikke nødvendigvis alltid godt i idrettsorganisasjonen som i sin natur er basert på frivillighet og dugnadsånd, og som derfor må styres med entydig fokus på medlemmenes behov.

Med vennlig hilsen

Terje Jørgensen (s)
Daglig leder